

Til skolerne

Information om uddannelsesparathed

Baggrund

Kriterier

Barrierer og støtte

Baggrund

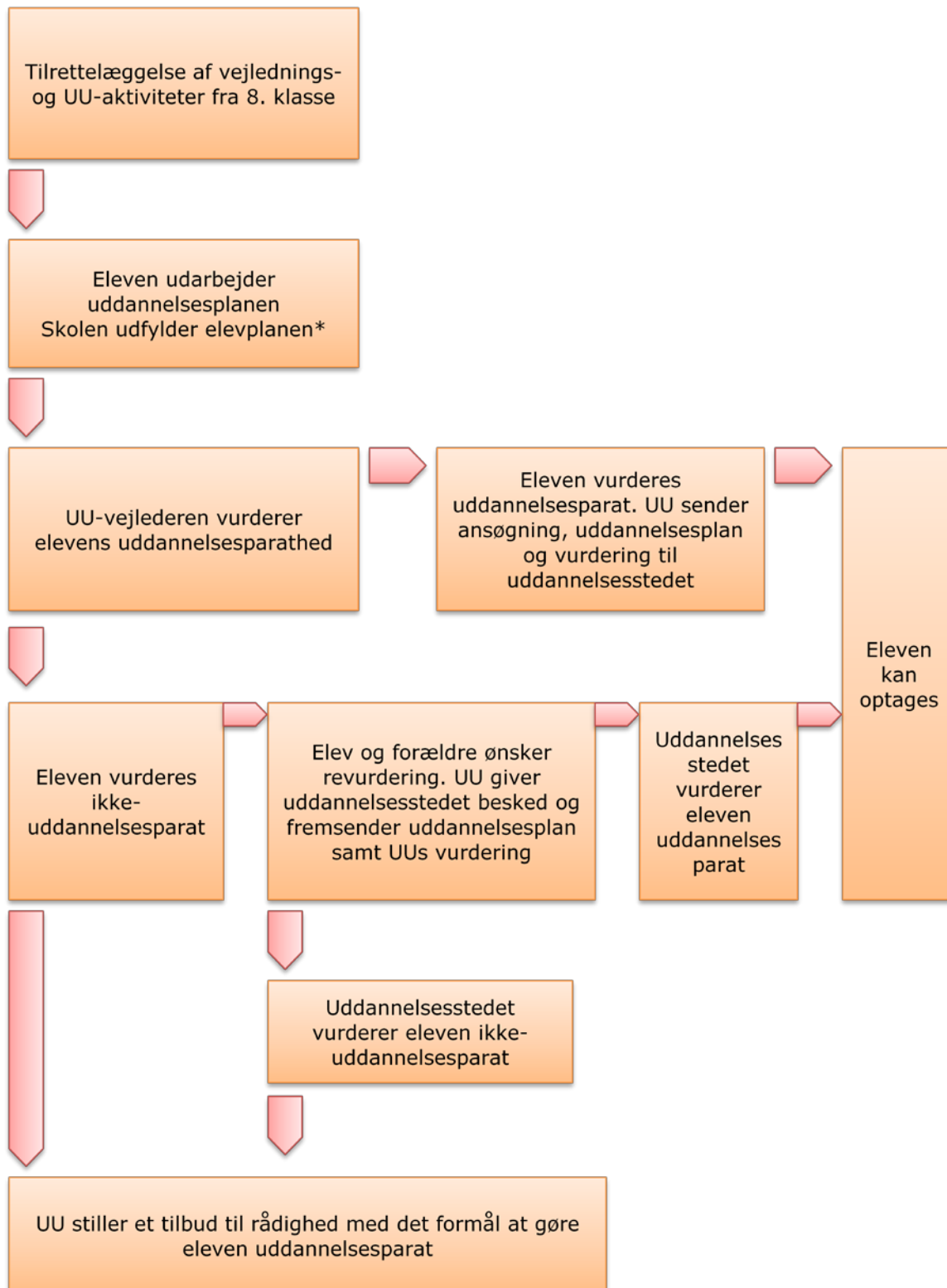
Den 5. november 2009 blev der indgået en politisk aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og de Radikale. Aftalen blev benævnt Ungepakke 2 og blev i foråret 2010 udmøntet i lovgivning. Nogle af de væsentlige elementer i Ungepakke 2 er de 15 – 17-åriges pligt til at følge en uddannelsesplan ved at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet og etableringen af kommunale tilbud affødt heraf samt vurdering af uddannelsesparathed.

Lovgivningen om uddannelsesparathed indebærer:

- At UU fra og med foråret 2011 skal vurdere uddannelsesparathed for alle unge, der forlader 9. og 10. kl., som ønsker optagelse på en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse.
- Vurderer UU, at den unge ikke er uddannelsesparat, kan den unge/forældrene kræve, at uddannelsesinstitutionen foretager en ny vurdering. Unge, der vurderes ikke-uddannelsesparate, skal tilbydes uddannelsesfremmende tilbud, der skal sikre, at den unge på sigt bliver uddannelsesparat. Der foretages ikke en yderligere vurdering efterfølgende.
- På efterskoler foretages vurderingen af skolen. Hvis skolen vurderer, at eleven ikke er uddannelsesparat, sendes denne vurdering til UU i hjemkommunen, som herefter foretager en vurdering.

Kriterierne er udviklet i dialog med ungdomsuddannelserne i Aarhus, ligesom Børn og Unge har været involveret i processen. Vurderingskriterierne udgør grundlaget for et fælles sprog, der kan anvendes i vejledningen og i begrundelser for vurderingerne over for de unge, forældrene og skolen.

Vurderingsprocessen

* Gælder kun i 9. klasse, da der ingen elevplan er i 10. klasse

Sådan vurderes eleverne

- Det er UU vejlederen alene, der foretager vurderingen og har ansvaret for denne. Vurderingen sker på baggrund af en dialog med eleven og et samarbejde med lærerne.
- Vejlederen foretager et vejledningsmæssigt skøn, der bygger på konkrete vurderingskriterier. Der er tale om en helhedsvurdering og ikke en mekanisk anvendelse af kriterierne. Vejlederen skal begrunde vurderingen.
- En stor del af eleverne kan umiddelbart vurderes uddannelsesparate til den ønskede uddannelse. I så fald udgør kriterierne begrundelsen for vurderingen.
- Hvis en elev vurderes ikke-uddannelsesparat, udfoldes kriterierne yderligere i begrundelsen. Man kan anvende kriterierne så sparsomt eller så udfoldet, som man finder nødvendigt for at foretage en kvalificeret vurdering.
- Eleven vurderes i forhold til de uddannelser, eleven søger. Hvis der både søges en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse foretages to vurderinger.
- Hvis eleven ikke søger direkte på en ungdomsuddannelse, foretages ingen vurdering. Hvis eleven i dialogen med vejlederen har fundet ud af, at det er bedre at opkvalificere sig yderligere, før der søges ungdomsuddannelse gennem fx et produktionsskoleophold, skal der altså ikke foretages en parathedsvurdering. Hvis en elev vælger 10. klasse, skal der ligeledes ikke foretages en vurdering ved udgangen af 9. klasse.
- Hvis en elev afbryder 10. klasse midt i forløbet, skal der foretages en vurdering, hvis eleven søger optagelse på en ungdomsuddannelse.

Sådan anvendes vurderingskriterierne i vejledningsprocessen i grundskolen

- Det er vigtigt at skelne mellem selve vurderingen og den løbende vejledningsproces i grundskolen. Vurderingen kan anskues som et punktnedslag, der vurderer elevens aktuelle uddannelsesmæssige ressourcer og mulige potentialer på baggrund af en viden om eleven. Vurderingen har konsekvens for den unges nære fremtid.
- Vurderingskriterierne anvendes som et vejledningsredskab fra 8. klasse.
- I vejledningen af de mere ressourcestærke elever udgør kriterierne et generelt udgangspunkt for en dialog om, hvordan man bedst forbereder sig til at starte på en ungdomsuddannelse.
- I vejledning af en mindre procentdel af eleverne anvendes kriterierne til en løbende dialog om konkrete udviklingspunkter.

Kriterier for uddannelsesparathed til erhvervsuddannelser

Personligt

Tager ansvar og kan strukturere sin hverdag: Afleverer opgaver til tiden.

• Laver sine lektier • Har relevant skolemateriale med.

Udviser stabilitet: Møder til tiden • Har lavt/intet fravær.

Udviser selvstændighed: Kan løse opgaver selv • Kan arbejde uden der er en lærer til stede • Tager initiativ.

Deltager: Deltager aktivt i undervisningen og indgår i diskussioner i klassen • Kan modtage kollektive beskeder.

Er motiveret: Udviser nysgerrighed og lyst over for faget /uddannelsen • Har en viden om uddannelsen fra fx brobygning • Har en viden om forholdet mellem teori og praksis i uddannelsen.

Kan arbejde vedholdende: Kan koncentrere sig om at arbejde med en opgave • Kan koncentrere sig om undervisningen • Laver også de mindre spændende opgaver.

Socialt

Kan samarbejde: Kan løse opgave/problemer sammen med andre • Kan hjælpe andre og selv modtage hjælp.

Viser respekt for andre: Kan acceptere og samarbejde med mennesker, der er anderledes end én selv • Udviser respekt og lydhørhed, når andre taler.

Kan aflæse situationer og mennesker: Kan handle i overensstemmelse med spillereglerne • Kan handle i overensstemmelse med den konkrete situation • Udviser forståelse for andre mennesker.

Fagligt

Dansk: Kan tale og forstå dansk også i classesammenhæng • Kan læse en almindelig tekst og forstå sammenhænge i teksten samt forholde sig til og anvende det læste • Kan udtrykke sig på skrift i fx skriftlige opgaver og strukturere en tekst • Karaktermæssigt: 2 er ønskeligt.

Matematik: Har forståelse for og kan arbejde med de fire regnearter, geometri og rumfang, algebra, potensregning, brøker og decimaltal samt har en fornemmelse for skønsregning • Karaktermæssigt: 2 er ønskeligt.

Engelsk: Fulgt undervisningen i 9. klasse og kan tale og læse engelsk.

Fysik/kemi: Fulgt undervisningen i 9. klasse.

IT: Mestrer IT på brugerniveau • Kan anvende IT til informationsøgning.

- ! Generelt er det væsentligt at vurdere, om den unge efter et kortere eller længere grundforløb vil være i stand til at passe et arbejde/læreplads. Et fritidsjob kan være en god indfaldsvinkel til at lære dette.

Kriterier for uddannelsesparathed til gymnasiale uddannelser

Fagligt

Dansk: Kan tale og forstå dansk også i classesammenhæng • Kan læse en tekst og forstå sammenhænge i teksten samt forholde sig analytisk, fortolkende og reflektivt til teksten • Kan udtrykke sig på skrift og har begreb om grammatik, sætningskonstruktion samt opbygning af tekster og genrer • Karaktermæssigt: 7 er ønskeligt.

Matematik: Har forståelse for matematiske begreber og kan arbejde med: De fire regnearter og deres hierarki, geometri, algebra, potensregning, brøker og decimaltal • Besidder abstraktionsevne og kan arbejde med logiske ræsonnementer • Karaktermæssigt: 7 er ønskeligt.

Engelsk: Kan tale, læse og skrive engelsk • Karaktermæssigt: 7 er ønskeligt.

2. fremmedsprog: Besidder gode færdigheder på 9. classes niveau.

Fysik/kemi: Besidder gode færdigheder på 9. classes niveau.

IT: Mestrer IT på brugerniveau • Kan anvende IT til informationsøgning.

Personligt

Tager ansvar og kan strukturere sin hverdag: Afleverer opgaver til tiden • Laver sine lektier • Har relevant skolemateriale med.

Udviser stabilitet: Møder til tiden • Har lavt/intet fravær.

Udviser selvstændighed: Kan løse opgaver selv • Kan arbejde uden, der er en lærer tilstede • Tager initiativ • Kan håndtere forhindringer.

Deltager: Deltager aktivt i undervisningen og indgår i diskussioner i klassen • Kan modtage kollektive beskeder • Reflekterer/stiller spørgsmål til stoffet.

Er motiveret: Kan begrunde sit uddannelsesvalg • Udviser nysgerrighed og åbenhed overfor nyt stof • Har en viden om uddannelsen fra f.eks. brobygning.

Socialt

Kan samarbejde: Kan løse opgaver/problemer sammen med andre • Bidrager til fællesskabet • Overholder fælles aftaler, beslutninger og regler.

Viser respekt for andre: Kan acceptere og samarbejde med mennesker, der er anderledes end én selv • Udviser respekt og lydhørhed, når andre taler.

Kan aflæse situationer og mennesker: Kan handle i overensstemmelse med spillereglerne • Kan handle i overensstemmelse med den konkrete situation • Udviser forståelse for andre mennesker.

Uddannelsesparathed – barrierer og støtte

Barrierer

Der kan være en række barrierer for, at den unge kan tage en ungdomsuddannelse. Det kan handle om:

- Ubehandlede såvel som behandlede diagnoser.
- Ordblindhed.
- Misbrug.
- Kriminalitet.
- Handicaps.
- Psykiske sygdomme eller problemer.
- Helbredsmæssige faktorer og fysiske barrierer.
- Familieproblemer.
- Manglende opbakning fra netværket.
- Økonomiske problemer.
- Manglende bolig.
- Uddannelsesfremmed baggrund.

At der er barrierer i den unges liv betyder ikke nødvendigvis, at man ikke kan tage en uddannelse, men disse faktorer kan være nogle af de bagvedliggende årsager til, at en ung vurderes ikke-uddannelsesparat. Det er væsentligt at vurdere, om barriererne er så omfattende, så den unge ikke vil kunne magte et uddannelsesforløb. Det kan være, der skal iværksættes støttende tilbud, før den unge går i gang med en ungdomsuddannelse. Eller det kan være, at barriererne kan overkommes ved støtte på uddannelsesstedet.

Faglig støtte

- Hvis eleven vurderes uddannelsesparat, selvom karakteren er under det anbefalede, tilrådes det at indstille eleven til faglig støtte.
- På EUD-området vil graden af behov for støtte være afhængig af den valgte uddannelse og hvilke fag, der anvendes på uddannelsen.

Overlevering

Det er væsentligt at få overleveret en viden om eventuelle barrierer til uddannelsesstedet, så den relevante støtte kan planlægges. Dette bør gøres så tidligt som muligt, og ideelt set allerede før vurderingen foretages. Overlevering af oplysninger skal ske i samarbejde med den unge og forældrene og med forældrenes samtykke.